

ZDRUŽENIE SLOVENSKÝCH SPOTREBITEĽOV ASSOCIATION OF SLOVAK CONSUMERS

Palisády 22, 811 06 Bratislava, ☎/fax+ odkazovač : 02 / 544 11 148, zss@zss.sk www.zss.sk

EURO – PRIESKUM

„Sledovanie kontinuálneho vývoja spotrebiteľských cien na Slovensku pri a po prechode na euro“

Priebežná správa k projektu spotrebiteľského monitoringu cien k 31.10. 2009

V mesiaci júli 2008 zahájilo Zdrúženie slovenských spotrebiteľov v spolupráci so siedmimi občianskymi spotrebiteľskými organizáciami: s Regionálnym združením spotrebiteľov Regionspot N. Zámky, ZSS-Klubom združenia spotrebiteľov regiónu Zvolen, ZSS-Ochrana spotrebiteľa Oravy, ZSS-Združením spotrebiteľov Považia a západného Slovenska, ZSS – SOZOS – Košice, Asociáciou spotrebiteľov Slovenska a Slovenským združením ochrany práv pacientov a spotrebiteľov, ďalej so Združením Informačných a poradenských centier mladých v SR a Jednotou dôchodcov na Slovensku „Sledovanie kontinuálneho vývoja spotrebiteľských cien na Slovensku pri prechode na euro“ - **EURO – PRIESKUM**.

Koordinačná pracovná skupina projektu po schválení vedením ZSS, uskutočnila plynulú obmenu ďalších 6 % monitorovaných obchodov a prevádzkarní služieb. Oproti východiskovej základnej vzorke došlo už spolu k obmene 51 % predajní a prevádzok. Celkove bolo k 31.10.2009 monitorovaných 774 maloobchodných predajní a prevádzok služieb a v kvalitatívnych sondách 369 predajní potravinárskeho tovaru a 305 spotrebiteľských domácností k rodinným výdavkom za vybrané služby.

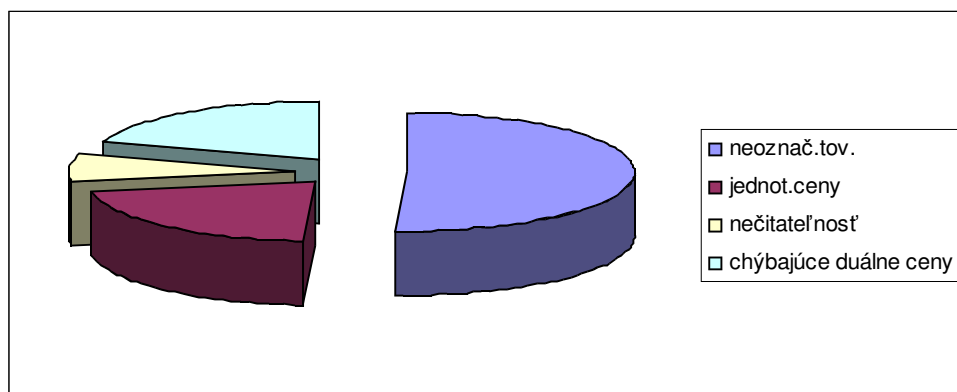
V októbri 2009 sa realizoval ďalší plánovaný v poradí 15. monitoring, ktorý sa uskutočnil 14. – 16.10.2009 v 30 okresoch a 49 monitorovacích miestach, pričom bol uskutočnený záznam cien v 210 predajniach potravinárskeho tovaru, v 54 predajniach spotrebného tovaru a 101 prevádzkach stravovacích a ubytovacích služieb – spolu v 365 obchodných zariadeniach. V 3 obchodných zariadeniach (0,82 % sledovaných zariadení) odmietli poverení pracovníci spolu 3 anketárom overiť záznam cien.

Prehľad monitorovaných predajní a prevádzok

	Tovarové skupiny, služby			
Monitoring	Potraviny	obuv/textil	ubyt/strav	SPOLU
200910/1	210	54	101	365

Podiel predajní potravín na celkovej počte monitorovaných prevádzok presiahol 57,5 % skúmaného súboru. Pri zázname cien v priebehu októbrového monitoringu zistili anketári celkom 216 nedostatkov predovšetkým v nedostatočne označovanom tovare (110), absencii jednotkových cien (46), chýbajúce duálne označovanie (43) a zníženej čitateľnosti dopisovaných EURO a Sk cien (17). Toto zastúpenie znázorňuje Graf 1. Z tohto počtu bolo ešte za prítomnosti anketárov odstránených 109 nedostatkov.

Zistené nedostatky podľa druhu – Graf 1

K doteraz získaným údajom môžeme uviesť tieto zachytené tendencie (s vedomím skutočnosti, že vyhodnocovaním tendencií sú poverené iné organizácie):

- Na rozdiel od konštatovania v predchádzajúcich správach, cenový rast u niektorých sledovaných položiek potravinárskeho tovaru sa zastavil (vzhľadom k vývoju v 1. polroku 2009): múka, chlieb, pekárenské výrobky ap. – ale v októbri došlo k pohybu niektorých cien z ďalších sledovaných produktov ako sú mlieko, maslo, syry a mäso, ktoré sa vrátili na úroveň 1. štvrtroku.

Tab. č. 1 Cenový vývoj niektorých položiek podľa krajov:

Pšeničná múka polohrubá výber 1 kg						
Kraj	Január 200901/1		Október 200910/1		SR - spolu	
	Min_eur	Max_eur	Min eur	Max eur	Min eur	Max eur
BA	0,39	0,63	0,29	0,59	0,29	0,63
BB	0,39	0,63	0,33	0,63	0,33	0,63
KE	0,3	0,63	0,3	0,9	0,3	0,9
NR	0,36	0,63	0,35	0,63	0,35	0,63
TN	0,39	0,63	0,39	0,63	0,39	0,63
TT	0,39	0,61	0,33	0,53	0,33	0,61
ZA	0,39	0,63	0,39	0,63	0,39	0,63
PO	0,4	0,8	0,34	0,8	0,34	0,8

Po sledované obdobie sa ceny múky pohybujú medzi 0,29 – 0,90 € (8,74 – 27,10 SKK) na celom území Slovenska v takmer tom istom rozpätí, pričom prechodný pokles spôsobujú akciové ceny.

Chlieb tmavý. ražný 1 kg

Kraj	Január 200901/1		Október 200910/1		SR - spolu	
	Min_eur	Max_eur	Min eur	Max eur	Min eur	Max eur
BA	0,944	1,38	0,75	1,91	0,75	1,91
BB	0,83	1,65	0,83	1,775	0,83	1,775
KE	0,9	1,32	0,88	1,32	0,88	1,32
NR	0,99	2,8	0,89	2,236	0,89	2,8
TN	0,63	2,162	0,85	2,162	0,85	2,162
TT	1,08	1,39	1,01	1,39	1,01	1,39
ZA	0,877	2,33	0,63	2,11	0,63	2,33
PO	1,092	2,153	1,09	2,236	1,09	2,236

U cien chleba zaznamenávame podstatne väčšie rozpätie medzi minimálnymi a maximálnymi cenami (porovnaním s múkou) a odlišný vývoj sa prejavuje aj v krajoch. Všeobecne sa znížili minimálne ceny vo všetkých krajoch okrem Trenčianskeho, čo považujeme za pozitívny vývoj a znížili sa maximálne ceny v okresoch Nitrianskeho a Žilinského kraja.

Podrobný vývoj cien potravín a nápojov je uvedený v následnej tab.- č. 2 a **Grafu č. 2 (viď príloha)** :

Tab. č. 2 Vývoj cien január 2009 – október 2009 porovnanie min. – max- EURO

typ_obchodu: POTRAVINY A NÁPOJE	monitoring			
	I.09		X.09	
Tovarová položka	Minimum_eur	Maximum_eur	Minimum_eur	Maximum_eur
Kurča porciované (mrazené stehná.) 1 kg	1,42	7,3	1,39	7,1
Hovädzie mäso predné s kosťou 1 kg	2,32	7,253	2,32	7,037
Hovädzie mäso zadné bez kosti 1 kg	4,282	8,597	4,282	8,67
Cestoviny vaječné 0,5 kg	0,36	2,062	0,36	1,86
Chlieb tmavý. ražný 1 kg	0,43	2,429	0,63	2,236
Rožok biely obyčajný 50 g	0,03	0,11	0,03	0,10
Ryža lúpaná 1 kg	0,89	2,43	0,78	2,51
Pšeničná múka polohrubá výber 1 kg	0,32	0,46	0,3	0,9
Bravčové karé s kosťou 1 kg	3,15	6,469	4,02	7,27
Bravčové stehno bez kosti 1 kg	3,98	5,81	3,91	5,99

Kurča pitvané 1 kg	1,38	3,71	1,324	3,78
Trvanlivá saláma 1 kg	0,727	11,199	2,32	11,054
Dusená šunka bravčová 1 kg	4,9	10,77	3,95	8,597
Rybacie filé neobaľované 1 kg	2,21	7,09	3,19	7,442
Mlieko trvanlivé polotučné 1l	0,46	1,09	0,39	1,09
Syr EIDAM tehla 1 kg	2,94	10,671	3,29	10,921
Čerstvé maslo 1 kg	2,66	6,533	3,59	6,533
Vajcia slepačie čerstvé, veľkosť M 1 ks	0,06	0,14	0,07	0,16
Čaj čierny, porciovaný	0,33	1,99	0,33	1,49
Jedlý olej 1 l	0,76	1,56	0,89	2,61
Cukor kryštálový 1 kg	0,66	1,99	0,62	1,23
Čokoláda mliečna (100g)	0,36	0,99	0,39	1,13
Cibuľa 1 kg	0,16	0,656	0,21	0,99
Fazuľa biela suchá 1 kg	0,56	2,627	0,61	2,97
Citrony 1 kg	0,344	2,85	0,32	1,99
Jablká – špecifikovať druh 1 kg	0,16	2,29	0,328	1,63
Zemiaky konzumné 1 kg	0,3	0,66	0,3	1,12
Víno biele, 1 l	0,99	4,916	1,03	5,48
Prírodná stolová minerálna voda 1,5 l	0,12	0,79	0,19	0,61
Pivo 10% fľaškové, 0,5l	0,13	0,989	0,23	0,6
Bravčový bôčik 1 kg	2,486	3,312	2,179	3,64
Konzerva ovocná – kompót 850 g	0,49	1,373	0,54	1,497
Včelí med 500 g	0,9	2,625	0,85	2,64
Zeleninová zmes mrazená 350 g - 400 g	0,52	3,319	0,59	2,27

V reštauračných službách zaznamenávajú anketári naďalej rast cien, aj keď jeho tempo už asi kulminovalo. Veľké cenové odchýlky od republikového priemeru nedostatočne presvedčivo naznačujú neodôvodnené zvyšovanie, aj keď nie je preukázateľné, že súvisí s prechodom na EURO. Preto okrem priameho oslovovania nekorektných podnikateľov - aktivisti našich regionálnych centier upozorňujú spotrebiteľov v miestnych prostriedkoch masovej komunikácie (rozhlasových a televíznych reláciách, miestnej tlači ap.) na prevádzky a druhy služieb, ktoré sú cenovo nadpriemerne nákladne.

Na základe doteraz zistených údajov o cenách a ich vývoji a porovnaním s kritériami na zaradenie kandidátov na spotrebiteľský pranie - tzv. čiernu listinu – nedošlo v priebehu októbra k zaradeniu ďalších podnikateľských subjektov. Počet podnetov spotrebiteľov na preverenie vývoja cien u rozsiahleho vejára služieb je ale stále pomerne vysoký – predovšetkým v oblasti dodávok energií do domácností a telekomunikačných služieb a produktov u všetkých operátorov! Prípady neodôvodnene zvýšených cien sa prešetrujú, komunikuje sa s jednotlivými podnikateľmi, aby ich prípadné zaradenie na tzv. čiernu listinu bolo korektné a odôvodnené.

V týždni od 12.10. do 17.10.2009 bola vykonaná ďalšia kvalitatívna sonda:

- potraviny (mliečne a mäsové výrobky) – 32 položiek v 253 predajniach, ktoré z časti nie sú totožné s monitorovanými.

Získané výstupy budú osobitne vyhodnotené v budúcej priebežnej správe.

Podrobnejšie výstupy z monitoringu nájdete na www.pravaspotrebitela.sk a www.zss.sk.

Správu spracoval: Josef Lounek, I. podpredseda Rady ZSS a koordinátor projektu EURO-prieskum

V Bratislave 11.11.2009

Prílohy: 1